

Sygn. akt II Cz 217/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski

Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Lebowa

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2013 roku w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku dłużnika – Wojewódzkiego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w L.

o obniżenie opłaty stosunkowej na podstawie art. 49 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji, ustalonej postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2012 roku w sprawie egzekucyjnej Km 666/12, prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku M. C., z wniosku wierzyciela – Instytutu (...) z siedzibą w O. przeciwko dłużnikowi – Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w L. o świadczenie pieniądze

na skutek zażalenia Komornika na postanowienie Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 5 grudnia 2012 roku, sygnatura akt VIII Co 3375/12

postanawia:

I. zmienić częściowo zaskarżone postanowienie w ten sposób, że opłatę stosunkową ustaloną postanowieniem Komornika z dnia 17 kwietnia 2012 roku na kwotę 36789 zł (trzydzieści sześć tysięcy siedemset osiemdziesiąt dziewięć złotych) obniżyć do kwoty 18000 zł (osiemnaście tysięcy złotych);

II. oddalić zażalenie w pozostałej części;

III. oddalić wniosek dłużnika o zasądzenie od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku M. C. zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;

IV. sprostować oczywiste omyłki w postanowieniu Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 5 grudnia 2012 roku w ten sposób, że w treści rozstrzygnięcia w miejsce wyrażenia „z dnia 26 marca 2012 r. wydanym w sprawie egzekucyjnej Km 3265/12” nakazać wpisać wyrażenie „z dnia 17 kwietnia 2012 roku, wydanym w sprawie Km 666/12”.

Sygn. akt II Cz 217/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie postanowił uwzględnić w całości wniosek dłużnika – Wojewódzkiego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w L. o obniżenie opłaty stosunkowej na podstawie art. 49 ust. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji, ustalonej w sprawie egzekucyjnej Km 666/12, prowadzonej przez Komornika Sądowego przy

Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku M. C., z wniosku wierzyciela – Instytutu (...) z siedzibą w O., i obniżyć tę opłatę do kwoty 3466,33 zł (k. 23).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów art. 49 ust. 1, ust. 1a, ust. 7 zd. 1 i ust. 10 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji i wskazał, że z uwagi na to, iż postanowienie o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego zostało doręczenie dłużnikowi w dniu 20 kwietnia 2012 roku, złożony w dniu 27 kwietnia 2012 roku wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej należało uznać za dopuszczalny.

Sąd Rejonowy wskazał, że chociaż od chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego Komornik dokonał kilku kolejnych czynności egzekucyjnych, mających na celu odnalezienie majątku dłużnika i wyegzekwowanie należności, a egzekucja okazała się skuteczna, to jednak ustalona przez Komornika kwota jest zbyt wysoka i nie odzwierciedla jego faktycznego nakładu pracy. Sąd wyjaśnił, że wprawdzie należy pamiętać, iż pobierane opłaty egzekucyjne nie stanowią tylko źródła dochodów samego komornika i jego pracowników, ale mają także na celu utrzymanie całego państwowego systemu egzekucji sądowej i zapewnienie mu możliwości stabilnego funkcjonowania, niemniej czynności Komornika w rozpoznawanej sprawie sprowadzały się jedynie do zawiadomienia o wszczęciu postępowania, zajęcia wierzytelności oraz przyznania wierzycielowi kosztów zastępstwa prawnego. Nie były to czynności wymagające na tyle znacznych nakładów pracy, które uzasadniałyby naliczenie opłaty w wysokości 36789 zł.

Sąd wskazał, że dokonując „miarkowania” ustalonej opłaty egzekucyjnej należało wziąć pod uwagę również sytuację majątkową i wysokość dochodów wnioskodawcy.

*

Na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 5 grudnia 2012 roku zażalenie złożył Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku M. C., zaskarżając postanowienie w całości i wnosząc o:

„- jego uchylenie oraz ustalenie przez Sąd drugiej instancji opłaty stosunkowej w pierwotnej wysokości, tj. 36.789,00 zł zgodnie z postanowieniem Komornika z dnia 17.04.2012r. wydanym w sprawie KM 666/12

- alternatywnie z ostrożności procesowej, na wypadek gdyby Sąd nie podzielił argumentów Komornika, (...) o ustalenie obniżonej opłaty stosunkowej na poziomie 8 % wyegzekwowanego roszczenia, tj. 19.620,80 zł (tj. jak w przypadku egzekucji z rachunku bankowego)”.

Komornik zarzucił „błąd w ustaleniach faktycznych w postaci przyjęcia, iż nakład pracy Komornika oraz sytuacja majątkowa dłużnika oraz wysokość jego dochodów uzasadnia obniżenie prawidłowo ustalonej (zgodnie z art. 49.1. ustawy o komornikach sądowych i egzekucji) opłaty stosunkowej o ponad 90 % pozostawiając niespełna 10 % jej pierwotnej wysokości (k. 32-33).

*

W odpowiedzi na zażalenie pełnomocnik dłużnika wniósł o oddalenie zażalenia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku w całości oraz o zasądzenie od tego Komornika na rzecz dłużnika kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych (k. 46-48v).

*

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie Komornika jest częściowo uzasadnione.

Przepis art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji stanowi, że po rozpoznaniu wniosku, o którym mowa w ust. 7, sąd może, uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów, obniżyć wysokość opłat, o których mowa w ust. 1 i 2.

Z literalnego brzmienia powołanego przepisu wynika, że kryteria oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej wymienione zostały jedynie przykładowo. Z taką wykładnią omawianego przepisu można by się zgodzić wówczas, gdyby uregulowane zostało jednoznacznie ogólne kryterium oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty. Takiej regulacji jednak brak w art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Jednocześnie nie można uznać, że możliwość obniżenia wysokości opłaty egzekucyjnej pozostawiona została swobodnemu uznaniu sądu, który w zależności od okoliczności konkretnej sprawy może przyjąć dowolne okoliczności uzasadniające obniżenie wysokości opłaty.

Przepisy art. 10 ust. 7-10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisów określających obowiązek zapłaty opłaty egzekucyjnej oraz wysokość tej opłaty i powinny być interpretowane ściśle. W związku z tym jedynymi kryteriami oceny zasadności wniosku o obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej są nakład pracy komornika oraz sytuacja majątkowa wnioskodawcy i wysokość jego dochodów. Każde z tych kryteriów może stanowić samodzielnie podstawę oceny zasadności wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

O ile można uznać, że wskazane kryteria mają charakter ocenny, o tyle nie można podzielić poglądu, że sformułowania ustawowe określające treść tych kryteriów nie mają konkretnego znaczenia normatywnego.

Przepisu art. 49 ust. 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji nie można rozumieć w taki sposób, że w każdym wypadku o wysokości opłat egzekucyjnych decyduje nakład pracy komornika lub sytuacja majątkowa wnioskodawcy (zwłaszcza dłużnika) i wysokość jego dochodów. Wysokość opłat egzekucyjnych w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych regulują przepisy art. 49 ust. 1-2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, zaś przepisy art. 49 ust. 7-9 tej ustawy pozwalają jedynie na obniżenie wysokości opłat, nie zaś na ich samodzielne, indywidualne ustalenie w każdej sprawie egzekucyjnej.

Jak już wyżej wyjaśniono, obniżenie wysokości opłat egzekucyjnych może nastąpić jedynie wyjątkowo. Co więcej opłaty nie służą wyłącznie pokrywaniu kosztu egzekucji prowadzonej przez komornika w konkretnej sprawie, ale ich cel ekonomiczny jest znacznie szerszy. Z przepisów art. 35 k.p.c. w zw. z art. 34 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wynika, że z uzyskanych opłat egzekucyjnych komornik pokrywa koszty działalności egzekucyjnej, które obejmują:

- 1) koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną;
- 2) koszty ochrony zajętego mienia i niezbędnej ochrony osobistej oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- 3) koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, korespondencji, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego;
- 4) obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy;
- 5) inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w trybie określonym w art. 39.

Już tylko pobieżna analiza treści przepisu art. 34 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wskazuje, że pojęcie kosztów działalności egzekucyjnej nie odnosi się do konkretnej sprawy egzekucyjnej, ale obejmuje ogół kosztów szeroko rozumianej działalności egzekucyjnej komornika. Te względy przemawiają przeciwko tezie, że wysokość opłaty egzekucyjnej powinna być każdorazowo i ściśle dostosowana do nakładu pracy komornika w konkretnej sprawie egzekucyjnej.

Bezzasadne jest odwoływanie się przez dłużnika do uzasadnienia projektu ustawy z dnia 12 lutego 2010 roku o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 40, poz. 228). Uzasadnienie to w omawianym zakresie pozostaje bowiem w sprzeczności z treścią przepisów art. 49 ust. 7-10 ustawy o komornikach sądowych i

egzekucji. Przepisy te odnoszą się do wszystkich dłużników, niezależnie od ich cech podmiotowych i przedmiotowych, w szczególności niezależnie od ich rodzaju podmiotowości prawnej i od wykonywanej działalności.

Gdyby zamiarem ustawodawcy było odrębne uregulowanie problematyki kosztów egzekucyjnych w sprawach egzekucyjnych, w których jedną ze stron, w szczególności dłużnikiem, jest publiczny zakład opieki zdrowotnej, to kwestia ta zostałaby wyraźnie w przepisach określona.

Wobec sprzeczności między treścią wskazanej regulacji, a uzasadnieniem projektu ustawy, na które powołuje się dłużnik, uzasadnienie to nie może mieć decydującego wpływu na wykładnię omawianych przepisów. W związku z tym przepis art. 49 ust. 10 nie może mieć automatycznego zastosowania w tych wszystkich sprawach egzekucyjnych, w których dłużnikiem jest publiczny zakład opieki zdrowotnej.

W rozpoznawanej sprawie trudna sytuacja finansowa dłużnika jest okolicznością powszechnie znaną i oczywiście ma pewien wpływ na obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej, choć nie w pełni zrozumiała jest postawa dłużnika, który dopuszcza do wszczęcia skutecznej i możliwie szybkiej egzekucji. Stanowi to argument przemawiający przeciwko tezie, że sytuacja ta uniemożliwiała dłużnikowi dobrowolne spełnienie świadczenia.

Bardziej istotną okolicznością uzasadniającą obniżenie wysokości opłaty egzekucyjnej jest jednak nakład pracy Komornika związany z wszczęciem i przeprowadzeniem egzekucji.

W dniu 20 marca 2012 roku pełnomocnik wierzyciela złożył do Komornika Sądowego B. M. wniosek o przeprowadzenie egzekucji.

Zarządzeniem z dnia 21 marca 2012 roku Komornik Sądowy B. M. zarządził przekazanie wniosku Komornikowi Sądowemu M. C. i w tym samym dniu wniosek został przekazany do tego ostatniego Komornika (k. 1, 10 akt Km 666/12).

Zarządzeniem z dnia 22 marca 2012 roku Komornik Sądowy M. C. wezwał pełnomocnika wierzyciela do uzupełnienia wniosku przez uiszczenie zaliczki na pokrycie wydatków w kwocie 179,95 zł i złożenie oświadczenia o wyborze komornika (k. 11 akt Km 666/12).

W dniu 27 marca 2012 roku Komornik Sądowy skierował do dłużnika zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego (k. 15-16 akt Km 666/12).

W tym samym dniu Komornik Sądowy dokonał następujących czynności:

- 1) zwrócił się do właściwego organu o udostępnienie danych z centralnej ewidencji pojazdów,
- 2) skierował pismo do Pierwszego Urzędu Skarbowego w L. w celu zajęcia wierzytelności dłużnika,
- 3) skierował pismo do (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. w celu zajęcia rachunku bankowego dłużnika,
- 4) zwrócił się do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w L. z zapytaniem o dane dotyczące sytuacji majątkowej dłużnika,
- 5) zwrócił się do Urzędu Miasta L. z wnioskiem o udostępnienie danych dotyczących nieruchomości dłużnika,
- 6) skierował pismo do Narodowego Funduszu Zdrowia w celu zajęcia wierzytelności dłużnika,
- 7) wystąpił do Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie o wydanie zaświadczenia o wpisie dłużnika jako zastawcy w rejestrze zastawów (k. 17-27 akt Km 666/12).

W dniu 30 marca 2012 roku zawiadomienie o wszczęciu egzekucji doręczone zostało dłużnikowi (k. 31 akt Km 666/12).

W dniu 6 kwietnia 2012 roku do Komornika Sądowego wpłynęło pismo Narodowego Funduszu Zdrowia – (...) Oddział Wojewódzki w L., informujące, że dłużnikowi przysługuje wierzytelność z tytułu umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych, a wymagalne należności z tytułu tej wierzytelności będą przekazywane na wskazany rachunek bankowy po otrzymaniu przez Oddział prawidłowo sporządzonych dokumentów rozliczeniowych od świadczeniodawcy (k. 36 akt Km 666/12).

W dniu 16 kwietnia 2013 roku na rachunek Komornika wpłynęły kwoty przekazane przez Narodowy Fundusz Zdrowia – (...) Oddział Wojewódzki w L. oraz (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną w W. (k. 39-40 akt Km 666/12).

W dniu 17 kwietnia 2012 roku Komornik Sądowy wydał postanowienie o zakończeniu postępowania i ustaleniu kosztów (k. 41 akt Km 666/12).

W tym samym dniu Komornik Sądowy wydał zarządzenia cofające zajęcia wierzytelności i rachunku bankowego oraz dokonał rozliczeń otrzymanych środków pieniężnych (k. 44-46 akt Km 666/12).

Analiza przebiegu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 666/12 wskazuje, że Komornik dokonał w tym postępowaniu szeregu standardowych czynności egzekucyjnych, a postępowanie egzekucyjne toczyło się faktycznie od dnia 21 marca 2012 roku do dnia 17 kwietnia 2012 roku. Sprawa nie wymagała podejmowania czynności związanych ze znacznym nakładem pracy, jak również nie była skomplikowana pod względem rozliczeniowym.

Powyższe okoliczności przemawiają jednak za obniżeniem wysokości opłaty egzekucyjnej tylko o około połowę.

Mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. należało zmienić częściowo zaskarżone postanowienie w ten sposób, że opłatę stosunkową ustaloną postanowieniem Komornika z dnia 17 kwietnia 2012 roku na kwotę 36789 zł obniżyć do kwoty 18000 zł.

W pozostałej części zażalenie dłużnika jest bezzasadne i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

*

Na podstawie art. 98 § 1 (a contrario) k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy postanowił oddalić wniosek dłużnika o zasądzenie od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku M. C. zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Brak jest procesowych podstaw do zasądzenia zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego od Komornika. Komornik nie jest bowiem ani stroną postępowania w rozpoznawanej sprawie, ani też nawet jej uczestnikiem.

*

Na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy postanowił sprostować oczywiste omyłki w postanowieniu Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 5 grudnia 2012 roku w ten sposób, że w treści rozstrzygnięcia w miejsce wyrażenia „z dnia 26 marca 2012 r. wydanym w sprawie egzekucyjnej Km 3265/12” nakazać wpisać wyrażenie „z dnia 17 kwietnia 2012 roku, wydanym w sprawie Km 666/12”.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu.